

DAGMAR PECKOVÁ

TY VOLE SE NEŘÍKÁ

KAZDA

**DAGMAR
PECKOVÁ**

TY VOLE SE NEŘÍKÁ

KAZDA

Dagmar Pecková

Ty vole se neříká

Vydalo Nakladatelství KAZDA, s. r. o., v roce 2024.

Nové sady 2, 602 00 Brno

www.knihykazda.cz

info@knihykazda.cz

tel.: +420 725 565 486

1. vydání

Návrh obálky, grafická úprava a sazba: Kristýna Franková

Fotografie na obálce a na straně 207: Pavel Petruška

Jazyková redakce a korektura: Anna Hořejší

Digitální formáty: Drusala.cz

ISBN 978-80-7670-206-6

Naše knihy dodávají na trh Euromedia Group, Infinity Zoom, KARAVELA, Kosmas, Pavel Dobrovský – BETA a Pemic Books.

Knihy lze zakoupit v knihkupectvích nebo výhodně přímo u nakladatele na www.knihykazda.cz.

© Nakladatelství KAZDA, s. r. o., 2024

© Dagmar Pecková, 2024

ŠKATULATA, HEJBEJTE SE!

Na různých scénách po celém světě se pohybuji už přes 43 let. Pár sezón jsem si pobyla v operetním a muzikálovém prostředí. Nepočítaně měst jsem objela s komorní písňovou tvorbou za klavírního doprovodu světového Irwina Gageho. I do Bachova oratorního vesmíru jsem se vypravila. Velkou většinu své kariéry jsem pak trávila na koncertních pódíích, před symfonickými orchestry zvučných jmen a pod taktovkami světových dirigentů. Natočila jsem téměř tři desítky alb u mnoha nahrávacích společností. Kritiky nešetřily chválou nad vytříbeností přednesu se stylovou přesností. Ano, i operu jsem zpívala. Také po celém světě. Různé role, různá operní období různých stylů. Potýkala jsem se s režiséry i dirigenty, s více či méně akustickou jevištní výpravou a často jsem v kostýmu dané postavy vypadala jako totální debil. Vše jsem byla ochotna podstoupit pro slávu veškeré klasické hudby. Skladatel Darek Král mě na společné nahrávce zasvětil do tajů elektronické hudby, zpívala jsem se Spirituál kvintetem i Hradišťanem. Podnikla jsem i něco úspěšných výprav do světa činohry. Založila jsem festival, kde se snažím, jak nejlépe umím, dělat dramaturgii, a zlepšuje se pomalu i moje činnost manažerská. Stejně jsem pořád „ta operní pěvkyně“. Dovedete si představit, jak by mě dirigent hnál, kdybych zpívala Bacha jako Wagnera? Metalové zpěvačce taky nikdo Libuši v ND nenabídne. Ačkoli... oh wait... blbej příklad... Ale i tak si myslím, že i když mě do toho šuplíku operních div budete strkat, tak

ho nedověrete – a když, tak vám z něj stejně vylezu. Ale proč se zabývat zbytečnostmi. Klasická kultura je jen okrajem spektra zájmu široké veřejnosti. A máme na ni svoje škatuličky. Takže na scénu přichází operní pěvkyně Dagmar Pecková.

KLAVÍR V DOMĚ

„Mami, dnes mi vyhubovala na tělocviku pančitelka Vinklerová. Před celou třídou! Danuna prý poškrábala v mateřské školce její dceru Vendulku do krve,“ stěžuje si moje o šest let starší sestra Vladimíra. Máma se na mě podívá:

„Je to pravda, Danuško?“ Srdnatě vysvětluji, jak to jen ve čtyřech letech jde, že si to dotyčná zasloužila, protože mi vzala hračku. Zase to za mě odnesla ségra. Ať už u učitelů, nebo u mámy. Protože já jsem přece ještě malá. „A jak to, mami, bylo s krásnou panenkou Aleškem,“ rozohní se sestra, „když si náš tlustej skrček vylez nahoru na schody a praštil s ní vší silou dolů, až se její hlavička roztříštila napadrť? To jí taky někdo ubližoval?“ Čas ale plynul a já se postupně od sestry učila lásce ke knihám, k historii, zvláště té antické. Vlastně jsem to slýchávala téměř každý večer těsně před spaním, místo pohádek. Také se do domu pořídil klavír, to aby ten modrooký blondatý šprt se samými jedničkami mohl rozvíjet své schopnosti. A já, ta neustále umouněná s rozbitými koleny, o které sousedky tvrdily, že „vypadla cikánům z vozu, když jeli kolem“, jsem v šesti letech musela začít na ten zpropadenej klavír hrát taky! Prý: když už je v domě. Jenže já bych samozřejmě raději čutala s klukama fotbal a střílela vlastňáky. Moje sestra nosila i z hudební školy samé pochvaly, zato v mém případě učitelky klavíru takové nadšení neprojevovaly. Dodnes se nepřestávám podívat nad úsměvným paradoxem života. Sestra byla vždycky ve všem dřív. A ačkoli si

poměrně brzy pořídila rodinu, dál celý život studovala a získávala jeden titul za druhým, až do důchodu. A hádejte, co dělá teď? Univerzitu třetího věku, obor historie. Mám pocit, že bez studia by její život snad ani neměl smysl. A já? No, tak výsledek známe. Hudba, ačkoli to začalo tak neslavně, se stala mou životní náplní a osudem. A to vlastně jen proto, že byl ten klavír v domě.

FARÁŘ

„Podívejte se, co jsem dnes nakreslila na pionýru. Až na Měsíc se dostal velký sovětský člověk,“ podávám místnímu faráři barevný výkres s kosmonautem a raketou s hrdým nápisem CCCP na žlutém povrchu. Pan farář se na můj umělecký výtvar zadívá nelibě. Po letech mi je samozřejmě jasné, že zrovna on o velikosti sovětského člověka věděl své. Byla to doba koncem šedesátých let, kdy se do škol vrátilo nepovinně náboženství, ale zároveň byl téměř povinný pionýr, a tak se ty výplachy mozku vzájemně neutralizovaly. Můj otec pocházel ze silně věřící katolické rodiny. Kostel i škola byly v Mikulovicích, přibližně jeden kilometr vzdálené vesnici od rodných Medlešic. Do kostela se chodilo téměř každou neděli. Pan farář při výuce často a rád vzpomínal na mé křtiny, i když jsem se tam občas objevila v pionýrském šátku. Hodina náboženství totiž následovala hned po hodině pionýra. Prostě taková až schválnost osudu. O Božím těle mě maminka nastrojila do parádních šatů a dostala jsem košíček plný čerstvých květů, které jsem pak sypala v procesí cestou z kostela. I ke zpovědi a přijímání jsem chodila. Nikdy nezapomenu, když mi pan farář poprvé vtiskl lístek s desaterem. Vůbec jsem nechápala, co to znamená, a byla jsem z toho tak v šoku, že jsem ve svých osmi letech při zpovědi přiznala i smilnění. Ovšem počátkem sedmdesátých let začalo přituhovat. Výuka náboženství byla zrušena. Návštěvy kostelů se smrskly na pohřby nebo občasné svatby a mně zbylo v sešitku jen několik zažloutlých

svatých obrázků. Pan farář, který mě doprovázel celý můj dosavadní život, z něj tak nějak vymizel. Prý ho poslali do důchodu. Občas do Mikulovic zajedu. Kolem školy, nahoru ke kostelu na hřbitov. Vždy se mi vybaví pan farář s mým výkresem „velkého sovětského člověka“.

MEDLEŠICKÉ DĚTI

Před chvílí přestalo pršet. Moje rázná babička Emílie nedočkavě zvoní u Mňuků naproti přes silnici. V ruce drží mé kalhoty a kabát umatlaný od oranice, ze kterého mě před chvílí svlékla. Na kamnech se mezitím hřeje velký hrnec s vodou, abych ze sebe to bláto, které bylo úplně všude, i ve vlasech, mohla umýt. Konečně z okna vykoukne Vládíkova babička a ptá se, co se děje, že se zvonek netrhne. Emílie ani nečeká, až ji pozvou dál, a hned na chodníku začne mávat ušpiněnými svršky a dost hlasitě, na celou ulici, nadávat na mého spolužáka Vlášu, že mě za vlasy protáhl čerstvě rozoraným polem. Vyžaduje od Mňuků, aby okamžitě vyprali a vyžehlili moje zničené oblečení. Vše to pozoruji za záclonou našeho okna do ulice. Jsem jen ve spodním prádle a pokořená. Takhle rozlíčenou jsem tu vyzáblou, ale energickou důchodkyni už dlouho neviděla. Tak aby ne, když jí přidělávám nesmyslnou práci navíc. Má co dělat, aby ukočírovala domácnost. Moje matka jako samoživitelka je pořád někde v práci, snaží se pro rodinu sehnat nějaké peníze, a tak to ostatní zůstává na babičce. Byly jsme tu čtyři stejně staré medlešické děti, které den co den chodily pěšky do školy v nedalekých Mikulovicích.

Já, Jana, Naďa a Vladimír. A samozřejmě jsme neustále vymýšleli nějaké blbiny. Jeden ponoukal proti druhému, tvořily se koalice dva na dva, občas vznikla i přesila tři na jednoho. Šeptandy, intriky, chichotání... někdy nebylo jasné, kdo s kým a proti komu.

Vládík byl ale jediný kluk v naší partě, takže se tak nějak předpokládalo, že nás cestou bude spíš ochraňovat. Každá jsme ho chtěla mít na své straně. Nejenom, že jsme si hned připadaly silnější, ale on byl Vláša hlavně pěkný kluk. Tu a tam ho po letech potkám, když občas svoje rodiště navštívím. Je na co vzpomínat, ale rozčilenou babičku, mávající zabláceným oděvem na ulici, nic nepřekoná.

PUGÉT

Vcházím na pódium Chrudimské besedy. Mé kroky vedou rovnou k tomu úžasnému dirigentovi. V rukách držím velký pugét. Celá rozechvělá mu ho s rozkošným pukrletem předávám. Dostanu pusu na čelo. Bože! Moje prepubertální fantazie dostává zabrat... co mi to dalo práce přemluvit ségru, aby mi taky jednou dovolila nosit kytky na Chrudimských hudebních pátcích. Probojovat se do té nohaté mafie středoškolaček nebyla vůbec legrace. Možná byla jedna z nich nemocná, a já se díky tomu dostala rovnou k nejvyššímu. Libor Pešek byl od roku 1970 šéfem nově založeného komorního orchestru v Pardubicích, který se od té doby často objevoval v Chrudimi. Nevynechala jsem ani jediný koncert. Je zajímavé, že si vůbec nepamatuji, co hráli, ale to, že na pódiu stála jedinečná osobnost ztepilého vzezření. Stříh. Uplyne téměř pětadvacet let. V mé pražské garsonce v Malešicích zvoní telefon. „Dobrý den,“ ozve se z druhého konce. „Tady je Libor Pešek a rád bych vás, paní Pecková, pozval na turné s Královským liverpoolským orchestrem po Velké Británii. Ale nejsem si jist, jestli mi hvězda vašeho formátu nedá košem.“ Libor! Chápete? Mně volá Libor! Libor Pešek!!! Jestli mu nedá košem... to by ta hvězda musela bejt úplně blbá... ježíšmarjá, Libor! Wagnerovy písně na slova Mathildy Wesendonck. Stojím před úžasně hrajícím orchestrem po boku člověka, který je svým vzezřením i životní filozofií šlechticem. Ani ve snu by to tu malou holku tehdy nenapadlo. Projedíme Británii cikcak z místa na

místo. Libor si vzal do hlavy, že mě bude vozit. On osobně. V jeho chloubě – úžasném land roveru. Trochu mi ovšem spadla brada, když jsem to auto poprvé viděla. Vojenské vybavení s tvrdými lavicemi, které natřásá obsahem tak moc, že jsem vyklepaná ještě na pódiu. Takovou jízdu diva tedy opravdu ještě nezažila a už nezažije. Jednoho dne dokonce vůz vypověděl službu a my zůstali někde v polích... naštěstí si Liborova přítelkyně Jarmila věděla hned rady – a za pár hodin tam stálo připravené jiné auto, které nás na koncert dovezlo včas. „Libore,“ ptám se, „proč si vlastně nekoupíš pořádné auto? Ty, takový věhlasný dirigent.“ Nevěřícíně na mě zírá a procedí mezi zuby:

„Dášo, ty jsi úplně stejně blbá jako moje žena.“ A otcovsky mě pohladí po vlasech.

MAHULENA

Na chodbách všech poschodí pražské konzervatoře je pěkný mumraj. Všude se tlačí adepti na múzická umění. Já začínám v prvním patře, talentovkami na zpěv. Před komisí přísných a nesmlouvavých zpívám pár lidových písní v úpravě Leoše Janáčka a jednu píseň Mozartovu. No... nevím, nevím. Kdyby se alespoň jeden z přítomných usmál. Nesympatický profesor mě zkouší z hudební nauky a intonace. Asi nic moc, místy vůbec nechápu, co po mně chce. Evidentně mají na lidové škole umění jiné představy o teoretických znalostech. Pak se přesouvám do přízemí, kde se kromě jiného mihne tehdy již populární dětská hvězda Ivana Andrllová. Taky se hlásí na „dramaták“, jak se přezdívá hereckému oddělení konzervatoře. Čekáme tedy v té vřavě spolu. V umolousaném baloňáku, s typickými kulatými brýlemi a zplihlými vlasy se chodbou mihne Josef Kemr. Moje maminka se zhrozí. Nemůže pochopit, že bohémové to tak prostě mají. A už je řada na mně. Předstoupím před komisi. Vesměs ty lidi znám... z televize. Ve svých červených šatech s bílými puntíky, bílým límečkem a naondulovanými vlasy, zjevem zcela odporujícím tomuto vzdálenému vesmíru, ve kterém jsem se ocitla, začínám recitovat.

Je to monolog titulní ženské postavy ze Zeyerova *Radúz a Mahulena*, která se v dané scéně mění v topol. Stojím jako solný sloup, odříkávám našprtaný text a ve vzpažení obouručmo se klátím sem a tam jako štíhlý topol ve větru. Když domluví, ukloním se, jak

je zvykem na školních besídkách. Za dýmem cigaretového kouře se ozve temný, až hrozivý hlas paní Jaroslavy Adamové: „Jak to dopadlo o patro výš, děvenko?“ – „Nevím,“ špitnu nesměle odpověď. „Tak se ale honem utíkej podívat!“ zaduní prostorem. Střih. Po letech dochází téměř na každé moje představení *My Fair Lady* do Hudebního divadla v Karlíně pan Jiří Vala. Jednou přijde s nabídkou spolupráce za mnou do šatny. Nemůže uvěřit, že tak výrazný herecký talent nebyl na přijímačkách v oboru herectví, v jejichž komisi tehdy seděl, přijat.

MATEMATIK

Školní autobus zastaví u pošty v Medlešicích. Rychle vystoupím a běžím těch pár desítek metrů domů. Čeká mě tam totiž dopis. Z konzervatoře. Nedočkavě roztrhnu obálku. Pro velký počet zájemců nepřijata. Tak! A je to. Pořád jsem tak nějak naivně doufala, že to dopadne. A co teď? V Chrudimi už budou jistě všechna studijní místa obsazená. Moc možností tu ani nehrozí. Střední ekonomka, zemědělkyně... prašť jako uhoď. Nenene! Jedno místečko tu ještě je. Na matematicko-fyzikální větví místního gymnázia Josefa Ressela. Pravda, není to úplně obor související s uměním. Ale vlastně, co bych chtěla. Stejně to za rok na tu konzervatoř do Prahy zkusím znovu. Nejsem ani dobrá, ani pilná studentka. Mladého profesora matematiky dráždím v zadních lavicích svou pubertální nevychovaností natolik, že si mě přesadí hned ke katedře, aby na mě mohl dohlížet. Óóó, jak se může matematik přepočítat, když si zkoušený objekt háže nožku přes nožku a rovná si červenou skládanou minisukni, aby alespoň horní část stehů zůstala skryta. Jo... jsou to boje a baví se tím celá třída. V pololetí mám z matematiky čtyřku a vypadá to, že na konci roku propadnu. Nicméně ani to mě nepřinutí chovat se sofistikovaněji. Na druhý pokus už to s tou konzervatoří vyjde. Celý rok jsem brala doučovací hodiny z hudební teorie a vsadila jsem na jednu kartu, kterou byl zpěv. Po talentovkách dostávám dopis, že jsem přijata. A hned do druhého ročníku. Skvělé! Ten rok gymplu byl přece jen k něčemu dobrý.

Vítězoslavně oznamuji spolužákům ve třídě, že odcházím do Prahy. A ten mladičký gymnaziální učitel matematiky s lehkou svatozáří nad hlavou je první, kdo mi z celého srdce gratuluje.

LEŠENÍ

Když jsem byla přijata na konzervatoř, měla moje maminka starost, aby pro mě sehnala v Praze adekvátní ubytování. Muselo ale být za akceptovatelnou cenu, kterou by byla schopna ze svých samoživitelských příjmů uplatit. Dostala jsem umístěnku od školy do internátu v Haštalské ulici na Starém Městě. Byl to internát dívčí a bydlela v něm mimopražská děvčata studující na různých středních školách v hlavním městě. Do třípatrového domu se vstupovalo přes vrátnici, a kromě našeho příchodu se musela zapisovat i každá návštěva. Přes den nás hlídaly vychovatelky, jejichž úkolem bylo střežit nejenom naši počestnost, ale i plnění domácích úkolů. Časem jsem si tam našla kamarádky. A nebyly to jen spolužačky ze školy. Vymýšlely jsme nejrůznější kraviny, jak oblafnout personál i hlídače na vrátnici. Pořád jsme měly pocit, že nám venku utíká nějaké noční dobrodružství. Pár měsíců bylo z vnitřní strany dvora postavené lešení. A nás nenapadlo samozřejmě nic chytřejšího než přes to lešení utíkat ven, do víru noční Prahy. Prostě šílená myšlenka, už ani nevím, která z nás to vymyslela. Pohyb na lešení byl v noci nebezpečný a mohlo to dopadnout všelijak. A samozřejmě, že se to provalilo. Byl to dost průšvih. Matka dostala ani ne po půl roce vyrozumění, že jsem pro špatné chování z internátu vyloučena. Moje kámoška na život a na smrt, Šárka Cinkeová, si však poměrně rychle poradila. Našla nám podnájem v ulici Elišky Krásnohorské v prvním patře velmi starého

domu. Mytí v umyvadle, palandy na spaní nad sebou, topení v kamnech na uhlí. Příšerná baba coby domácí. Z dnešního pohledu v podstatě neakceptovatelné. Pro mámu to byl další hřebík do rakve. A můj pražský život začal dostávat grády.

TRAFIKA

Za dob svých studií, už od 15 let, jsem pravidelně každý rok o prázdninách chodila na měsíční brigádu. Abych mámě odlehčila a také, a to hlavně, aby bylo na parádu. První rok jsem jezdila brzo ráno, okolo páté, vlakem asi 20 km na jahodové plantáže a šest hodin denně sbírala jahody. Za každého počasí. Za rok jsem směla do moštárny, kde se kromě jahod zpracovávalo i další ovoce. Vyzkoušela jsem si také práci v čistírnách a prádelnách. Tvrdá dřina. Zaplaťpánbůh jen na měsíc. Další roky už jsem měla teplé místo v jedné chrudimské trafice. To se mi líbilo moc. Sice jsem si také nemohla přispat, protože kolemjdoucí zaměstnanci ranních směn chtěli svoje noviny a cigarety, ale oproti dřině na poli a v čistírně to bylo lážo plážo. Největší mumraj byl samozřejmě v době, když se pořádal festival Loutkářská Chrudim. To do našeho maloměsta zavál čerstvý vítr bohému z celé republiky. Život se stal pestřejší. Včetně návštěvníků „mé“ trafiky, když zjistili, že jsem tak trochu z branže. Stánek byl neustále obložen nějakými mladíky. Jeden byl takový vytrvalejší. Začali jsme spolu randit. Když odjížděl směr Brno, nakukala jsem mu, že mám přeléčenou kapavku a syfilis. Prostě jen tak, ze srandy. Za týden mi přišlo předvolání na místní venerologii. Když jsem ale paní doktorce vysvětlila, o co jde, tak mě strašně seřvala, a pak mě doma ještě seřvala máma. To mi už tak vtipné tedy nepřišlo. Nebudete tomu věřit, ale z chlapce se stal časem zaměstnanec ministerstva zahraničí a velvyslanec. Po čtyřiceti

letech se ozval. Sedíme u vína, vzpomínáme a dost se tomu všemu smějeme. „Ty jsi byla vždycky šílená, Dášo! Víš, jaký jsem měl strach?“ Bóže můj! Kam se ten celý život poděl.

OTEC

Smuteční obřadní síň pardubického krematoria se pomalu plní pro mě neznámými lidmi. Rakev mého otce na katafalku v popředí je hustě pokryta květy. Občas projde kolem nějaká sestřenice a podává mi ruku. Jak dlouho jsem se vlastně s nimi neviděla? Když ještě rodiče byli spolu, často jsme jezdili do Hošťalovic v Železných horách, za babičkou a dědou do otcova rodiště. Posvícení, pouť, zabijačka – sjíždělo se tam vždy celé příbuzenstvo. Otec měl čtyři sourozence a nás dětí bylo dohromady třináct bratranců a sestřenic ve věkovém rozpětí patnácti let. Korunu tomu vždy nasadil hošťalovický děda, který před námi schovával cukr a pokřikoval z gauče: „Taková holota zlodějská, verbež svivolná je to!“ Babička to moc jednoduché neměla. Porodila pět dětí živých a pár mrtvých. Říkalo se, že je v ní děda utloukl... Na hospodářství byla babička sama. Bez jakékoli pomoci. Pravda, Peckovi byli „jen“ domkáři, ale měli kravku, kozu, prase, králíky a spoustu slepic a kachen. To vše se muselo zvládat, a ještě denně nakrmit manžela a pět malých hladových krků, kteří místo školy vyháněli dobytek a husy na pastvu. Byla to 30. léta na podhorské vesnici. Otec se narodil jen s jednou funkční ledvinou, býval často nemocný, prchlivý a rozdával rány na potkání. Ale byl to, jak se říká, velký fešák. Situaci u nás doma, kdy vzduchem lital porcelán a křik byl slyšet až na ulici, mi později připomněly některé italské filmy. Údajně jsem se narodila, abych manželství mých rodičů zachránila. Snažili se ještě pár let, pak to

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Ty vole se neříká.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.